

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6986/2025
04.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужилаца: АА, малолетног ББ и малолетног ВВ, које заступа законски заступник мајка АА, сви из ..., чији су заједнички пуномоћници Ивана Перовић Семеновић и Гордана Петровић Ђурђевић, адвокати из ..., против туженог ГГ из ..., чији је пуномоћник Милован Јоцовић, адвокат из ..., ради измене одлуке о висини доприноса за издржавање, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 586/24 од 10.10.2024. године, у седници одржаној 04.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужилаца, **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж2 586/24 од 10.10.2024. године у преиначујућем делу, тако што се у том делу одбија жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П2 847/23 од 27.06.2024. године у делу става другог изреке којим је обавезан тужени ГГ да плаћа износе на име издржавања малолетних тужилаца ББ и ВВ преко 17.000,00 динара до 26.442,00 динара за период од 26.05.2023. године до 26.06.2024. године и преко 20.000,00 динара до 26.442,00 динара за период од 27.06.2024. године па убудуће.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 847/23 од 27.06.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се измени пресуда Првог основног суда у Београду П2 1966/2019 од 26.11.2020. године у ставу трећем изреке и да се уреди начин одржавања личних односа малолетног ББ и малолетног ВВ са оцем, на начин што ће отац виђати малолетну децу према споразуму родитеља, а у складу са жељама, потребама и обавезама деце. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да на име доприноса за издржавање малолетне деце тужилаца ББ и ВВ плаћа месечно износе од по 26.442,00 динара за свако дете, односно укупно 52.884,00 динара, на текући рачун њихове законске заступнице мајке АА број ... који се води код „Raiffeisen Bank“ а.д. Београд, почев од дана подношења тужбе 26.05.2023. године па убудуће док за то постоје законски услови, сваког 1. до 20. у месецу за текући месец, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до коначне исплате, те је тако овом пресудом

измењена пресуда Првог основног суда у Београду П2 1966/2019 од 26.11.2020. године у делу одлуке о издржавању из става четвртог изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је предлог малолетних тужилаца да се одреди привремена мера којом би се обавезао тужени да на име доприноса за издржавање малолетног ББ и малолетног ВВ плаћа месечно износе од по 26.442,00 динара, уплатом на текући рачун њихове законске заступнице мајке АА број ... који се води код „Raiffeisen Bank“ а.д. Београд, почев од 01.05.2024. године и то сваког 1. до 05. у месецу за текући месец, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до коначне исплате. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 586/24 од 10.10.2024. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у делу става другог изреке којим је обавезан тужени да малолетним тужиоцима ББ и ВВ на име издржавања плаћа сваком по 17.000,00 динара за период од 26.05.2023. године до 26.06.2024. године, а од 27.06.2024. године па убудуће сваком по 20.000,00 динара месечно, са затезном каматом од доспелости сваког obroка до исплате, док је у преосталом делу става другог изреке првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев за износе преко досуђених до тражених износа од по 26.442,00 динара месечно за сваког тужиоца од дана подношења тужбе 26.05.2023. године па убудуће.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначујућем делу, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући правноснажну пресуду у побијаном делу на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачке 1. и 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – у даљем тексту: ЗПП) и члана 208. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05, 72/11 и 6/15), Врховни суд је нашао да је ревизија тужилаца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се у ревизији описно указује не може бити разлог за изјављивање ревизије према члану 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П2 1966/19 од 26.11.2020. године, разведен је брак тужиље и туженог и тужиљи је као мајци поверено самостално вршење родитељског права према њиховој заједничкој малолетној деци, ББ рођеном 2009. године и ВВ рођеном 2012. године, уз обавезу оца да од пресуђења па убудуће плаћа на име издржавања за свако дете по 13.000,00 динара месечно. Истом пресудом је уређено одржавање личних односа малолетне деце са оцем, тако да деца код оца проводе два викенда месечно од петка до недеље и у тој седмици сваке среде од 16-20 часова, а у седмици у којој су викендом са мајком код оца бораве уторком и четвртком од 16-20 часова, месец дана летњег распуста, половину зимског распуста, сваки други рођендан, државни и верски празник. Тужени је уредно испуњавао обавезу издржавања малолетне деце, а од фебруара 2023. године је добровољно повећао износе свога доприноса за издржавање

на по 15.500,00 динара месечно за свако дете, колико је плаћао у току првостепеног поступка. Од доношења претходне пресуде промениле су се околности тако што су тужила и тужени извршили деобу заједничке имовине, односно продали су заједнички стан за 150.000 евра и сваком од њих је припала половина наведеног износа. Тужила је од новца добијеног деобом купила нови стан у коме живи са децом, док је тужени купио стан у којем сада живи његов отац, а он се задужио кредитом за реновирање стана који припада његовом оцу и у којем он живи. Месечна рата његовог кредита је 230 евра. Тужила и тужени су купили себи аутомобиле на кредит и свако отплаћује свој кредит. Тужила је од 23.11.2022. године запослена у адвокатској канцеларији „ДД“ на радном месту административни службеник и њена месечна нето зарада према потврди послодавца износи 44.000,00 динара, с тим што јој послодавац на име прековременог рада плаћа још око 10.000,00 динара месечно. Тужени је од 2016. године запослен у а.д.о. „... осигурање“ и према приложеном уговору о раду његова зарада се састоји из фиксног дела, који је у време подношења тужбе износио 65.000,00 динара бруто, а од јануара 2024. године 75.000,00 динара бруто и од варијабилног дела, који зависи од количине закључених уговора и наплаћених премија осигурања. Према приложеним исплатним листама најнижа зарада туженог је износила 113.000,00 динара, а највиша 186.000,00 динара. Малолетни ББ је ученик 8. разреда основне школе, тренира фудбал, у слободно време се рекреативно бави пецањем, намерава да упише средњу медицинску школу – ... смер, а уколико не буде могао да упише државну школу, планира да упише приватну медецинску школу. Малолетни ВВ је ученик 6. разреда основне школе, тренира цудо за који је месечна чланарина 5.000,00 динара. Малолетни тужиоци по потреби узимају допунске часове који коштају 1.200,00 динара по часу, отац им плаћа претплату мобилне телефоније, финансира њихове ваннаставне активности, док трошкове екскурзија и друге веће издатке плаћају родитељи заједно, свако по пола. Тужиоци поред основних животних потреба за храну, хигијену, обућу, одећу имају и уобичајене потребе примерене њиховом узрасту као што су дружења на рођенданима или посете културним догађајима. Њихове просечне месечне потребе износе по 48.000,00 динара (према опредељењу мајке са којом живе). Накнада за трошкове издржавања деце на породичном смештају, према објављеним подацима Министарства за рад, запошљавање и социјалну политику, је у мају 2023. године износила 42.886,00 динара, у јануару 2024. године 45.196,00 динара, а у јуну 2024. године 46.764,00 динара.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиле да се измени постојећа судска одлука о начину одржавању личних односа малолетне деце са оцем, са образложењем да у актуелним околностима нестабилних односа родитеља и њихове недовољно квалитетне комуникације не постоје оправдани разлози за измену ове одлуке у правцу да се лични односи деце са оцем одвијају према споразуму родитеља, јер би таква одлука по оцени овог суда била нецелисходна и не би била у најбољем интересу деце. У погледу захтева за измену одлуке о висини доприноса туженог за издржавање малолетне деце, првостепени суд је становишта да су се у конкретном случају стекли услови за измену претходне судске одлуке у смислу повећања висине доприноса туженог, јер су се од доношења претходне одлуке промениле околности и то како на страни поверилаца издржавања, чије потребе су се повећале с обзиром на њихов узраст, тако и на страни туженог као даваоца издржавања у смислу повећања његових финансијских прилика. Из тих разлога, применом чланова 6. став 1, 154. став 1, 160, 161, 162, 164, 266. став 1. и 272. став 2. Породичног закона и чланова 2, 3 и 27 Конвенције о правима детета, првостепени суд је усвојио тужбени захтев обавезујући туженог да доприноси издржавању

малолетних тужилаца са месечним износом од по 26.442,00 динара за свако дете, имајући у виду минималну суму издржавања прописану одредбом члана 160. став 4. Породичног закона.

Другостепени суд је прихватио чињенично-правни закључак првостепеног суда да су се промениле околности на страни поверилаца издржавања и дужника издржавања које оправдавају измену одлуке о висини доприноса туженог дечијем издржавању, али сматра да се околности нису измениле у тој мери да би било оправдано повећање претходно досуђеног износа издржавања (од 13.000,00 динара са свако дете) за 100%. Према становишту овог суда, а полазећи од критеријума прописаних одредбама члана 160. Породичног закона, допринос туженог издржавању малолетних тужилаца треба да буде повећан и да износи по 17.000,00 динара месечно за свако дете за период од подношења тужбе до доношења првостепене пресуде, а од доношења првостепене пресуде па убудуће по 20.000,00 динара месечно, полазећи од тога да је просечна нето зарада туженог са бонусима 132.000,00 динара месечно.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право у преиначујућем (одбијајућем) делу одлуке о висини доприноса туженог дечијем издржавању.

Према одредбама члана 67. и члана 68. став 1. и 2. Породичног закона, право и дужност родитеља је да се старају о деци, док према одредбама члана 73. и члана 160. став 1. Закона, дете има право на издржавање од оба родитеља. Одредбама члана 160. Породичног закона прописани су критеријуми за одређивање издржавања, односно да оцена испуњености услова за одређивање издржавања зависи од година живота, повериоца издржавања, његовог здравља, образовања, имовине, прихода које остварује и других околности, док су на страни дужника издржавања од утицаја његови приходи, могућност за запослење и стицање зараде, његова имовина, личне потребе, обавезе да издржава друга лица и друге околности. С обзиром на наведене критеријуме за одређивање издржавања, код захтева за измену издржавања на основу члана 164. Породичног закона цени се да ли су се и у којој мери измениле околности на основу којих је донета претходна одлука и да ли та измена оправдава промену већ утврђене висине издржавања. Према одредби члана 162. став 3. истог Закона, ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ, дужник издржавања, док је одредбом члана 160. став 4. истог закона прописана минимална сума издржавања коју представља суму коју као накнаду за хранљенике, односно за лица на породичном смештају периодично утврђује Министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са законом.

Полазећи од цитираних одредби материјалног права, правилно су нижестепени судови оценили да су у конкретном случају испуњени услови за повећање обавезе туженог издржавању малолетних тужилаца, при чему се, по оцени Врховног суда, првостепени суд руководио најбољим интересом деце, сагласно члановима 6. и 266. Породичног закона. У конкретном случају је утврђено да су се трошкови који се односе на задовољавање основних егзистенцијалних потреба малолетне деце у погледу трошкова исхране, хигијене, козметике, одеће и обуће повећали с обзиром на њихов старији узраст у односу на време претходног пресуђења. Поред тога, постоје трошкови школовања малолетних тужилаца који су већи него што су били у нижим разредима, али и трошкови ваннаставних активности као што су бављења спортом (чланарина,

опрема и др.), затим трошкови мобилних телефона, повремени издаци за додатне приватне часове, као и трошковима потребни за задовољење њихових социјалних и других потреба у узрасту када више времена проводе са вршњацима у активности које такође изискује трошкове, као што су прославе рођендана, дружења, екскурзије, летовања, зимовања и остало. Све ово су судови правилно ценили када су дошли до закључка да износи који су одређени претходном судском одлуком нису више довољни за задовољење потреба малолетне деце, а чега је очигледно био свестан и тужени када је самоиницијативно повећао свој допринос издржавању малолетне деце. Правилно је првостепени суд закључио да су се промениле и околности које се тичу материјалног стања и финансијских могућности туженог у смислу повећања његове месечне зараде, уз чињеницу да је стамбено обезбеђен и да нема трошкова плаћања закупа, као ни обавезу издржавања других лица.

Полазећи од тако утврђених чињеница и од тзв. минималне суме издржавања прописане чланом 160. став 4. Породичног закона као корективног фактора, коју по оцени Врховног суда другостепени суд није довољно ценио и узео у обзир за разлику од првостепеног суда, досуђених 26.442,00 динара месечно за свако дете (колико је досудио првостепени суд) представља адекватан износ према утврђеним потребама малолетних тужилаца и могућностима туженог да доприноси њиховом издржавању и то за цео период почев од дана подношења тужбе. Овим износима обезбеђују се услови за правилан и потпун развој малолетних тужилаца у складу са њиховим утврђеним потребама, а при томе се не угрожава егзистенција туженог као дужника издржавања. При томе, није битно да ли су ови износи дупло већи у односу на износе досуђене претходном судском одлуком, јер је суд овлашћен да у парници за измену одлуке о висини доприноса дечијег издржавања утврђује потребе поверилаца издржавања и могућности дужника издржавања и да на основу тако утврђених чињеница донесе одлуку без икаквих ограничења у погледу новоутврђеног потребног износа издржавања у односу на износ досуђен претходном пресудом. Преостала средства за издржавање малолетних тужилаца (око 22.000,00 динара по детету, с обзиром на утврђење њихових просечних месечних потреба од око 48.000,00 динара) обезбедиће мајка као њихова законска заступница која се свакодневно брине о њима, како потребним новчаним износом, тако и доприносом у виду ангажовања и старања које свакодневно улаже у негу, васпитање, образловање и подизање своје малолетне деце.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић